

JAK VSADIT NA SPRÁVNÉHO KONĚ?

Říká se, že nejlépe zhodnotíte své vydělané peníze dobrou investicí. Jak si ale vybrat oblast či obor, do kterého vložit své peníze? V poslední době zaznamenaly velký boom zejména korporátní dluhopisy. Oslovili jsme proto marketingového šéfa projektu www.ceskedluhopisy.cz Jiřího Helicha, aby nám tento investiční nástroj více přiblížil.

T Adam Mašek M Majka Votavová

Kdy jste spustili platformu ceskedluhopisy.cz?

Zkušenosti s dluhopisy má firma od roku 2016, někteří členové týmu ještě déle. Zajímavý je vznik platformy jako takové. Na začátku jsme řešili spolufinancování vlastních projektů. Rozhodli jsme se jít cestou vydání vlastní emise korporátních dluhopisů. Hledali jsme vhodného partnera, který by nám s vydáním a upsáním dluhopisů pomohl, ale nenašli jsme nikoho vyhovujícího. Emisi jsme tedy vydali sami a poté ji upsali. Netrvalo dlouho a obrátili se na nás naši externí partneři, kteří chtěli využít stejný zdroj financování, ale neměli s korporátními dluhopisy zkušenosti. Jednalo se o projekty, které byly dobré, ale bankou nefinancovatelné, a proto hledali alternativu. Rozhodli jsme se je podpořit a otevřeli platformu ceskedluhopisy.cz

Co rozhoduje při výběru projektů, za které se vaše platforma postaví?

Způsob, jakým naše partnery, potenciální emitenty, vybíráme, je klíčový. Spolupracujeme se společnostmi napříč všemi obory, což není jednoduché. Nejdůležitějším faktorem je bezesporu reálnost a připravenost projektu, který chtějí realizovat. Když se podíváte na současnou nabídku korporátních dluhopisů, najdete nepřehlednou nabídku a je bohužel poměrně časté, že se dluhopisy snaží vydávat i společnosti, které

na to nejsou připraveny. Podle toho také vypadá jejich projekt. Dám jasný příklad. Máte IT firmu, kterou chcete financovat pomocí dluhopisů. Z vybraných prostředků platíte programátory, a stane se, že projekt nevyjde. Jeho zůstatková hodnota je pak nula. Pro držitele dluhopisů, kteří firmě věřili, to znamená, že nedostanou fakticky nic. Proto se snažíme už od začátku vybírat projekty, které mají reálný obchodní plán a na konci je firma schopná vyplatit investory. Snažíme se řídit riziko neúspěchu a snížit jej na minimum – to je účel naší platformy.

Čím musí projekt zaujmout, aby byl přijat do vašeho portfolia?

První podmínkou je, aby měl potenciální emitent finanční základ. Není dobré, když je celý kapitál firmy financován například úvěrem v bance. Nejhorší, co můžete od emitenta slyšet, je věta „Investice bez rizik“. To je naprostý nesmysl, protože vše nese svá rizika. Jde o to, jak je rizikovitost řízena a jakým způsobem je minimalizován jeho dopad. Firma, kterou můžeme potenciálně podpořit, musí být už od začátku schopna vyplatit své investory, pokud by vše nešlo podle původního plánu. Samozřejmě existují výjimky, které se týkají typických start-upů. Tento typ projektů pochopitelně nemá velký finanční základ. Při posuzování start-upů je proto ještě

důležitější udělat opravdu důkladnou analýzu projektu a osob, které za ním stojí. Pokud si nejsme jisti, že má reálný obchodní plán a lidé, kteří za ním stojí, nemají dostatečné zkušenosti, projekt do portfolia vůbec nezařadíme.

Rozhoduje i to, z jakého oboru daný projekt je?

Samozřejmě existují obory, které jsou zajímavější, typicky jde o energetiku nebo výrobní podniky – snažíme se podporovat české průmyslové firmy. Faktor toho, jací lidé za projektem stojí, je skutečně klíčový. Z člověka musí být cítit, že nápad nevznikl ráno v posteli. Nepřipravené projekty škrtneme rovnou a můžu říct, že jich je

drtivá většina. Důležité také je, aby byla ze strany emitenta snaha načerpávat finance postupně podle připraveného byznys plánu. Nestojíme o střelce, kteří načerpají dvacet milionů najednou s tím, že se v budoucnu uvidí, jak to vlastně dopadne.

Přesto, stává se, že za vámi přijde člověk bez zkušeností a jeho nápad je natolik dobrý, že ho podpoříte?

Přesně takový případ momentálně řešíme. Jedná se o projekt na poměrně nestandardní službu v rámci Prahy. Zájemce vypadá, že nemá mnoho zkušeností. V tu chvíli je důležité, co přináší do projektu sám. Aby to zjednodušeně

nebylo řečeno způsobem „rád bych si vyzkoušel podnikání za vaše peníze“. Pokud dotyčný dokáže pokrýt ze čtyřiceti nebo padesáti procent

Pokaždé, když se mě lidé ptají na investici do dluhopisů, říkám jim, aby si vybrali projekt, který je bude bavit.

projekt svým kapitálem, tak to má smysl. V takovém případě se totiž dá odhadnout, v jaké fázi je projekt ještě zastavitelný s minimální ztrátou dalších investorů. Je důležité, aby měl

člověk k projektu určitý závazek. Proces výběru trvá většinou týdny.

Znáte číslo, kolik firem už jste skrze svou platformu finančně podpořili?

Co se na počet emitentů jako takových týče, podpořili jsme řádově několik desítek českých firem. Celkový objem peněz se pak pohybuje na hranici nižších stovek milionů korun.

O jaké druhy dluhopisů podle doby splatnosti je největší zájem?

Je zajímavé, jak se trh v posledních letech mění. Řekněme, že ještě před šesti lety byly v kurzu osmi až deseti leté dluhopisy. To znamená

dlouhodobé s roční výplatou kupónu. Zatímco dnes je trend takový, že optimální doba splatnosti dluhopisu jsou dva až tři roky. Co se týče způsobu vyplácení, v ideálním případě by měl být emitent schopen vyplácet věřiteli výdělek pravidelně – měsíčně, maximálně kvartálně. I to poukazuje na zdravost tohoto byznysu a plánované cashflow. Poptávka po krátkodobých dluhopisech je ze strany našich klientů

obrovská. V dnešním světě dramatických změn si lidé nechtějí držet peníze nijak dlouho. Krátkodobost navíc většině emitentů vyhovuje, jelikož financování přes dluhopisy je pro ně poměrně drahé. Pokud za dobu dvou tří let prokáže u banky zdravou historii, může si celou emisi dluhopisů přefinancovat za výrazně lepších podmínek bankovním úvěrem. I to je pro emitenty výraznou motivací. Banka však potřebuje

vidět, že už za sebou takřkajíc něco máte. Je však třeba říct, že korporátní dluhopisy nejsou ideálním typem financování pro jakýkoliv typ byznysu. Když se rozhodnu, že chci postavit hotel, za dva roky ho postavím a začnu provozovat, nemůžu při jeho realizaci čerpat finance jen v oblasti korporátních dluhopisů. V průběhu stavby bych nikdy nemohl mít dostatek prostředků na pravidelné vyplácení věřitelům. Vždy je třeba zvážit, o jaký typ podnikání se jedná a jaké jsou moje možnosti.

V jakých číslech se pohybuje úroková sazba krátkodobých dluhopisových půjček?

Výše úroku závisí na nastavení emitenta. Typicky se pohybujeme v rozmezí od 5 % do 9 % p. a. U některých projektů to může být i více. Zde je ovšem nutné objasnit naprosto klíčovou věc – prvním faktorem, podle kterého se věřitel řídí, je výše úrokové sazby. A to je bohužel obrovská chyba. Naším cílem je poukázat na to, že rozhodujícím faktorem při výběru, jakému emitentovi svěřím své peníze, je uskutečnitelnost projektu. Nikoliv výše úroku. Když to řeknu řečí čísel – deset nebo dvanáct procent z nepovedeného projektu, tedy z nuly, je pořád nula. Vaším cílem by tedy nemělo být investovat do zdánlivě výnosných projektů, které slibují nejvyšší úrok, ale investovat do projektu, který má smysl a pravděpodobnost, že vás nebude na konci vyplácet z nulového kapitálu. V současné době je zdravá úroková míra kolem 7 až 8% p. a.

Nestojíme o střelce, kteří načerpají dvacet milionů najednou s tím, že se v budoucnu uvidí, jak to vlastně dopadne.

Spolupracujete i s projekty ze zahraničí?

Jak už název napovídá, snažíme se podporovat výhradně české firmy. Zprvce nám jde o podporu českého podnikání, zadruhé hrají velkou roli i legislativní důvody. Pro českého držitele dluhopisu je snazší řešit cokoli na území České republiky než v zahraničí.

Máte zkušenost s tím, že by měl emitent problém dlužnou částku splatit?

Naší snahou je předcházet takovým situacím vhodným výběrem partnerů. Zatím se nám podobná situace nestala, ale zcela vyloučit takový scénář nelze. Pokud by situace nastala, jsme připraveni postavit se společně s podporou našich právníků za držitele dluhopisů a v ideálním případě docílit toho, aby emitent dostal svých závazků.

Proč by si investor měl vybírat dluhopisy právě přes vaši platformu?

Značnou část práce uděláme za něj – předvýběr potenciálně úspěšných projektů. Naše platforma má navíc velkou výhodu v tom, že si dluhopis pořídíte online. Celý proces objednání dluhopisů vám tak zabere pět minut.

Co byste řekl lidem, kteří by měli zájem investovat do dluhopisů?

Když většina lidí slyší pojem dluhopis, představí si dluhopis státní. U něj je úrok většinou nízký, mnohdy pod hranici inflace a někdy může být i záporný. Stát tím získává finanční prostředky například na schodek státní rozpočtu. O existenci korporátních dluhopisů ví jen omezené množství lidí. Přitom při splnění zákonných podmínek je může vypsat v podstatě jakákoliv společnost. Je to výhoda i nevýhoda jak pro emitenta, tak i pro potenciálního držitele dluhopisu. Pokud si totiž investor neověří, do čeho vkládá peníze, nemá šanci vidět, co se s penězi děje a nemůže to ovlivnit. My nemůžeme a ani nechceme lidem radit, do čeho a kam investovat, to není naše role. Umíme udělat předvýběr potenciálně zajímavých společností, který investorovi hodně zjednoduší práci a je schopen si lépe vybrat. Konečné rozhodnutí je vždy na investorovi. Naším úkolem je eliminace potenciálních problémů tím, že takové projekty na platformu vůbec nepustíme. Neznamená to, že se nikdy v budoucnu nemůže objevit problém, ale snažíme se tuto situaci eliminovat. V současnosti pracujeme na systému vyhodnocování projektů, který výběr ještě více zjednoduší.

Ted' trochu odbočím. Co říkáte obecně na trend, kdy si lidé hojně půjčují v bankách i na takové věci, jako je dovolená?

Mít dluh není obecně nic špatného. Klíčové však je, o jaký druh dluhu se jedná. A to je potřeba

Ze zákona máte možnost vyhlásit osobní bankrot, což ovšem znamená, že vám stát přizná prominutí dluhu až 80 procent z původní dlužné částky. A věřitel, který často hloupostí nějakého člověka přijde o svoje peníze, je už nikdy v životě neuvidí.

zdůraznit. Pokud někdo půjčuje na své bydlení či zainvestuje do projektu, kterému věří nebo má například vlastní podnikání či start-up a na začátek si potřebuje půjčit, proč ne. Důležité je, aby věděl, jak dluh splatí. Pokud si někdo půjčuje na to, aby si víc užil dovolenou, je to naprostý nesmysl a já osobně to nechápu. Tyto věci ale souvisí s určitou mírou finanční gramotnosti, která se nikde pořádně neučí. A pokud se na školách učí, tak špatně. Vždyť podívejme se na věc hrubými čísly, která jsou nemilosrdná a hovoří jasně – každý desátý člověk v České republice je v exekuci.

Jak se v etické rovině díváte na možnost vyhlášení osobního bankrotu z hlediska věřitele?

To je hodně zajímavá otázka, a pokud se budeme bavit čistě o pozici věřitele, tak je to z mého pohledu hrozné. Ze zákona máte možnost vyhlásit osobní bankrot, což ovšem znamená, že vám stát přizná prominutí dluhu až 80 procent z původní dlužné částky. A věřitel, který často hloupostí nějakého člověka přijde o svoje peníze, je už

nikdy v životě neuvidí. O to důležitější je, komu své peníze svěřujete.

Dělají lidé, kteří investují přes vaši platformu něco špatně?

Často se setkáváme s tím, že je člověk netrpělivý. Má například pět set tisíc korun na účtu a okamžitě chce vše dát na dluhopis, ideálně s nejvyšším úrokem – vždyť se přeci nemůže nic stát. Je na každém jednotlivci, jak se svými penězi naloží. Sázka pouze na jednoho koně se ale většinou nevyplácí. My neříkáme: „Korporátní dluhopisy jsou to nejlepší.“ Je to určitá možnost, do které lze investovat vaše finance. A úspěšně. Ovšem není ideální vsadit na ně úplně všechno. Investice by člověk měl v ideálním případě rozdělovat do různých segmentů. Náš cíl do budoucna je vzdělávat společnost v této finanční gramotnosti, aby si lidé uvědomili, že mají opravdu mnoho příležitostí, jak investovat své vydělané peníze. Dluhopisy jsou skvělé v tom, že jsou perfektně jednoduché. Obecně při výběru jakékoliv investice hrají roli dvě emoce – chamtivost a strach. Na začátku vybírám podle úroku, to je chamtivost. Vidím 8procentní a 12procentní úrok. Vyberu si ten vyšší, abych měl větší výnos. Co si ale neuvědomuji je fakt, že ten s 8 procenty má daleko větší realizovatelnost, a tudíž větší jistotu návratnosti. Pokud jsem ale vsadil na nepřípravený projekt s 12 procenty a nevyjde, najednou dostanu strach a ztratím důvěru – už nikdy nikomu své peníze nesvěřím. Chybu hledám kolem sebe. To je chyba. Člověk musí mít vždy na paměti, že nejdůležitější věcí při výběru dluhopisů je realizovatelnost projektu. A kromě toho je podstatná ještě jedna věc. Pokaždé, když se mě lidé ptají na investici do dluhopisů, říkám jim, aby si vybrali projekt, který je bude bavit. Aby investovali do oboru, který je baví a zajímá, a ne do toho, který má potenciálně nejvyšší zisk. ■

inzerce 200x 79